

I. Stalking in de politiepraktijk

“De politie moet alle problemen in eerste hand oplossen, niet meer, niet minder!” Want mensen verwachten immers alles van u. En u weet dat u niet alles kunt...

Het zoveelste PV voor u en U vraagt waarover het gaat.

- PV1. “Stalking” wordt gezegd. Een man die door een vrouw bestookt wordt met haat/liefdesberichten na een afgebroken relatie. Pas later durft de man zeggen dat hij gehuwd is en hij een buitensporige relatie had en hij bang is dat zijn vrouw het zo te weten komt en hij al een eind toegeeft aan zijn ‘maîtresse’.
- PV2. “Pesten” wordt gezegd. Schade aan een wagen. Het verhaal van de vrouw begint sensationeel, enorm overtuigend. Het lijkt moeilijk om de feiten uit het verhaal te halen en een heel verleden wordt over u uitgestort. Het lijkt alsof de politieagent de laatste baken is voor die vrouw. Bij het later verhoren van de slachtoffers, rijst de vraag of de ‘gestalkte’ niet de... stalker zelf is. Vandaar soms de noodzaak van opeenvolgende PV's, in andere gevallen is dit overbodige politietijdverspilling.
- PV3. “Chantage” wordt gezegd. Een meisje ging in op het verzoek naaktfoto's te zenden via snapchat naar en vriendje (zie ook het fenomeen ‘sexting’) maar die kon die toch ‘definitief maken’ en de foto's gaan nu rond in school. Ze zegt niet veel en durft u niet aan te kijken. Potentieel risico op zelfmoord indien ze bij niemand terecht kan (geen vrienden heeft, en eigenlijk al het profiel heeft van een risicovol stalkingslachtoffer).

We leven in een tijdperk waarin nog nooit zoveel communicatiemiddelen bestonden... Helaas betekent dit een tijd waarin nog nooit zo weinig gecommuniceerd werd: Facebook: it was meant to like, not to dislike. “Ik moet mijn gevoelens tonen”, maar ik mag niet boos worden. Zelfs langer rouwen dan een paar dagen is taboe op sociale media. Als politiemans en politievrouw draaien we mee in een systeem vol tegenstrijdigheden: We moeten pijnloos de kinderen opvoeden in respect en privacy, en zelf moeten we ook foutloos optreden. Niet optreden lijkt in 2017 minder strafbaar dan veel handelen en dus fouten maken. Van ons, bewakers van de maatschappij en deel van de uitvoerende macht, wordt verwacht dat we, soms zonder psychologische opleiding, de juiste codes kiezen bij PV's. Binnen een amalgaam van pesten tot doodsb bedreigingen moeten wij het verschil maken tussen een manipulatieve psychopaat met een zwarte ziel en een bezorgde soms overactieve ouder met een witte ziel... En volwassenen verwachten van kinderen dat ze meteen groot zijn en alle wetten naleven. Dit schrijven is een poging tot structuur in deze chaos.

II. Voor+achtergronden bij stalking

De politie is in eerste instantie een doorverwijzingspunt voor mensen die met stalking/pesten/intimidation/bullying/mobbing/tormoz te maken hebben. Het feit dat in al die talen totaal verschillende woorden gebruikt worden, zegt genoeg over het eerste probleem: het kaderingsprobleem. Er wordt enorm veel aandacht aan besteed vanuit hoger niveau, maar de mensen die op de werkvloer staan kunnen niet meer volgen: een politievrouw/politieman moet tegenwoordig psycholoog, harde militair, zachte opvoeder, economicus, veiligheidsdeskundige, computerkrak, verkeersspecialist, topadvocaat, bemiddelaar en doorverwijsdeskundige zijn om zelfs het meest eenvoudige PV op te stellen of mensen door te verwijzen. Het boekje Verhoren van psychopaten in de Politieareeks Ariadne #9 van Marc Bockstaele vermeldt op blz. 35 heel relevante informatie in de context van een politieverhoor, die ik dan ook graag eerste aanhaal als leidraad, zowel bij het verhoren van een stalker als bij iemand die zegt gestalkt te zijn.

Ik zou durven uit dit boekje wat te stellen dat we vanuit dit boekje al één belangrijk ‘profiel van een psychopatische, dus gevaarlijke en recidieve stalker’ kunnen afleiden.

“82. Quayle maakte uit de 20 kenmerken van de PCL+R een selectie van kenmerken die relevant zijn in de context van een politieverhoor:

- + oppervlakkige charme;
- + grandioos gevoel van eigenwaarde/narcisme;
- + stimulatienudd/neiging tot verveling;
- + pathologisch liegen;
- + manipulerend gedrag;
- + ontbreken van wroeging of schuldgevoel;
- + oppervlakkig affect;
- + zwakke gedragscontrole;
- + verantwoordelijkheid niet opnemen voor eigen gedrag”

Maar hoeft een politieagent een psycholoog te zijn om bijv. het manipulerende karakter en het pathologische liegen alsook het ontbreken van wroeging of schuldgevoel vast te stellen?

Nee, het tegendeel blijkt eerder uit de praktijk. Bovendien hebben goede actieve opvoeders, een soort ‘anti+psychopaten’ ook deze kenmerken nodig om zich objectief te kunnen opstellen, zeg maar ‘gevoelloos’: Zij moeten zich ook moeien maar niet ten bate van zichzelf, maar ten bate van de maatschappij. Zij maken zich bovendien emotioneel dikwijls minder geliefd, en daardoor worden sterke opvoeders in de Benelux net dikwijls ook correctioneel onterecht veroordeeld! De casi waarin zelfs goede speurders worden aangepakt horen hierbij. Dus de <intentie...> (en haar kleur zwart = zichzelf verrijkend versus wit = vanuit idealisme en naastenliefde) is veel moeilijker te peilen door een politiebeambte maar ook in ultimo door de procureur en de rechter, die wel het boek “Destructieve relaties” van Jan Storme dienen te lezen (ISBN nummer en conclusie zie ook <https://goo.gl/n6wc7c>). Dit proces is *niet één* die u uit boekjes kunt halen, maar door vallen en opstaan moet leren.

Een van de adviezen is dan immers OOK zelf initeel bedrogen te worden door de manipulerende narcist als stalker, omdat u op die wijze extra informatie zult bekomen van de narcist die hij anders nooit zou vrijgeven en zo in de PV's terecht komt (elke politieagent verkiest ook de ‘heterdaad’ situatie en zal zich hier duidelijker bij voelen, we moeten een geheel van feitelijke daden opsporen, geen heksenjacht op verbale pseudoagressie voeren). En dan komt de opvoedkundige agent van de uitvoerende macht met eveneens een bemiddelingsfunctie (zoals bij gerechtsdeskundigen ook geldt) boven. Als u op uw eigen leven terugblijkt, zult u trouwens zelf goede en slechte groei+jaren herkennen, en het allergrootste kenmerk is dat psychische afwijkingen nimmer een ziekte zijn, maar enkel een soort ‘statistische afwijking’ van wat binnen uw cultuur als normaal en toegelaten wordt beschouwd. In bepaalde werelddelen lijken zelfs incest en pedofilie al getolereerd te worden, in Turkije wil men de wetten aanpassen die verkrachtingen minder strafbaar maken door een onmogelijke bewijslast op de verkrachte vrouw te leggen. Maar terug naar België. Facebook is een symptoom van onze geëmancipeerde, emotionele samenleving, maar stalking is een bijhorend randverschijnsel daarbij dat even razendsnel als het aantal FB accounts toeneemt. Maar er zijn GEEN statistieken over het aantal geschrapte of buiten gebruik gestelde accounts, er zijn GEEN statistieken over de vanzelf opgeloste stalking zaken, nochtans het overgrote merendeel.

Ook in een strikte, bijv. een Joodse cultuur, zul je weinig psychopaten noch stalkers aantreffen: In deze hechte families, is heel veel sociale controle ontstaan uit de vroege intellectuele opleidingen, is er veel discipline en is er een sociaal hechte groep waarop men kan terugvallen en waarbij iemand met zeer narcistische, zie [https://nl.wikipedia.org/wiki/Narcissus_\(mythologie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Narcissus_(mythologie)) neigingen, snel ‘ter orde’ wordt geroepen. In een cultuur waarin veel start/stop relaties zijn en monogamie niet meer als waarde wordt gehanteerd, komt het statistisch net in veel hogere mate voor. Stalking is uiteindelijk niets minder dan iemand ongewenst en op een voor de gestalkte bedreigende manier lastig vallen, vroeger gold de definitie stalking = “Besluipen”. Hierbij is de mate van ‘zwakte’ van het slachtoffer soms even bepalend als de mate van ‘zwakte’ bij de dader, die zich relatief sterk opstelt tegenover het slachtoffer maar eigenlijk het slachtoffer net ‘nodig’ heeft. Dit artikel en de bijhorende opleidingssessies kaderen bovendien in een boek dat “sociaal sterker” maken beoogt bij de slachtoffers.

III. Het profiel van een stalker/belager/pester/agressor

Technisch kunt u op http://www.sasam.be/indeling_stalkers.html diverse profielen vinden van stalkers ingedeeld naar primo hun motieven, hun obsessie en de psychologische normering, maar hier gaan we een minder veroordelende en meer constructieve benadering tegemoet.

Maar bij analyse van de feitelijke problemen bij stalking, kunt u op eenvoudige wijze ook deze feitelementen analyseren.

1. Relatie: Een stalker is op een (meestal intieme) relatie uit. Zowel indien er al een relatie was (en de breuk niet aanvaard wordt), dan wel als er een beoogt wordt, blijft 'relatie' het doel. Dikwijls wordt vriendelijk gedrag door de gestalkte (door de erbij komende persoonlijke aandacht) meestal beschouwd als interesse in de stalker. De gestalkte wordt... verleid. Let op vriendelijkheid en consistentie daarin. Als liefde omslaat in haat, controleert u beide partijen hierop. Is de 'neen' ook duidelijk of is er af en toe een 'nee, maar'? Een stalker beschouwt bijna alles als 'ja'. Soms is dit ook vast te stellen in het profiel door een extreme bewondering voor het slachtoffer. Een politieke stalker laten we hier buiten beschouwing. Voor 2015 waren 50% van de Sasam stalkinggevallen op basis van afgesprongen of buitenechtelijke relaties, wellicht omdat ze bij Sasam in vertrouwen terecht konden (wij worden dikwijls qua naam in artikels van Goed Gevoel, Familie, Dag Allemaal vermeld met eerste lijnsnoodnummer 056/25.25.20). Maar sinds 2015 stijgt het aantal van 'vermeende stalkinggevallen' ook schrikbarend, en we horen dat ook de politie op deze wijze overbelast wordt. Piekperioden zijn de feestdagen (eind december), maar ook juni met de examens is er een piek bij studenten en hun ouders die blijkbaar deze stress overnemen. September en oktober kennen een piek bij kinderen op school. Sexting lijkt ook zeer snel toe te nemen, maar is hopelijk op dit moment terug over haar hoogtepunt in België, deels dankzij de mediahulp hierbij. Sexting vervormt ook de 'statistiek' van het percentage vrouwen daarbinnen. Mannen worden nog steeds geacht niet vatbaar te zijn voor stalking, maar deze gevallen zijn net bijna altijd heel ernstig te nemen omwille van de invers soms zwakke positie van de brave (lees: beheerste, niet agressieve) man binnen relaties.
2. Ego: De stalker wil uiteindelijk aandacht voor zichzelf en heeft niet echt oog voor het ego van het slachtoffer. Als dat zo is, dan is dit schijn: hij beoogt een relatie(herstel) en kan geen vrede nemen met een 'neen'. Van belang hier is dat je zelfs multistalkers kunt hebben, wat naar het ziekelijke neigt. Sommige stalkers zijn, net zoals voyeurs (maar let op, elk psychologisch kenmerk is iedereen in lichte mate eigen), soms ook niet tot een echte relatie in staat. Hier moet je kijken of er ruimte is voor invloed op de persoon, dan wel zijn ego zijn handelen totaal vergiftigt. Let ook op voor methylphenidaat (bijv. zozegde ADHD medicatie als ritaline/ritalin; concerta die volgens de bijsluiter mensen ontoerekeningsvatbaar maakt, het zijn verdovende middelen met amfetaminederivaten), slaapmiddelen, drugs en alcohol die bepaalde persoonlijkheidskenmerken in versterkte mate naar boven brengen, maar ook tegelijk een sociale zwakte aanduiden.
3. Escalatie: Er is een verergering van de feiten. De waanzin neemt soms toe omdat de eerste lichte afwijzingen in contrast staan met de latere 'radicale' afwijzing. Probeer het stadium in te kaderen: Eerste gestalk en overgevoeligheid van slachtoffer bij enkel verbale agressie, of zijn er ernstige feiten met sterk grensoverschrijdend gedrag met een sterk slachtoffer? Denk aan de recente wetwijziging die bij mobbing (pesten op het werk) op punt gesteld werd door "het geheel van gedragingen te bekijken" i.p.v. een paar gedragingen zelf.

4. Machtsstrijd: Bij zorgwekkende stalking is er altijd ook sprake van een (toenemende) krachtmeting. Vooral gevaarlijke stalkers doen zich voor als 'normaal en gevoelig' en zullen ook de verhoorder eerst inpalmen (dat mag!) met zijn uitzonderlijk lieve voorkomen. 80 tot 90% van de stalkers waren mannen, maar in sneltempo komen er nu meer en meer vrouwelijke stalkers voor, en dezen behoren veel meer tot de psychopathische stalkers met sociaal inzicht (en niet tot de onschuldiger psychotische stalkers, die bovendien soms eenvoudiger tot inzicht kunnen worden gebracht en nadien de beste medewerkers worden zoals oude landlopers en jagers vroeger de beste gendarmes werden). Deze strijd heeft als bedoeling het slachtoffer soms te isoleren en in een uitzonderlijk geval als in Waregem hadden wij een zeer ernstig stalkinggeval waarin een zelfmoord van het slachtoffer bewust beoogd werd om een aanzienlijke erfenis te beïnvloeden (toen de politie de dader onderhoorde en op advies van Sasam vzw bij een verhoor meldde dat bij eventueel overlijden hij als bevoordeelde in successie de eerste verdachte zou zijn, hield het jarenlange stalken en achtervolgen wonderbaarlijk op; hier was ons immers opgevallen dat de stalker ook criminelen inschakelde en betaalde bij het stalken en achtervolgen van het slachtoffer en er wellicht ook een gps-ontvanger in haar auto werd geplaatst om in sms'en haar nog banger te kunnen maken).

5. Werkwijze: De stalker gebruikt vaak een of meerdere van volgende technieken: uitnodiging, controle, achtervolging, confrontaties, telefoons, messenger, sms, mails, bedreigingen, lichamelijke mishandeling, aanranding, verkrachting en zelfs moord. Het spreekt voor zich dat de laatste vier de hoogste prioriteit beogen, maar soms moet u gewoon kijken in 'welk stadium' de stalker zich bevindt, en zien of die niet 'aan het groeien' is (lees: ontsproten). Soms weet de belager exact tot welke grens die kan gaan. Let hier op bij stalkers met een hoger opleidingsniveau, die erg indirect te werk gaan en moeilijker te pakken zijn. Dezelfde houding neemt u aan bij witte boordcriminelen en hoger opgeleide 'gangsters' waar de grens tussen criminele activiteiten vervaagt. Voor een detaillijst van gebruikte stalkingtechnieken, zie http://sasam.be/wat_doen_stalkers.html. Een frappant voordeel van werkwijze zagen we in Gent waarin een FB profiel op naam van het slachtoffer gemaakt werd om specifiek racistische uitspraken tegen Marokkanen te posten, waarna de vrouw in kwestie zelfs moest verhuizen omdat dit niet meer gecorrigeerd kon worden. De politie had niet de middelen om dit profiel na te checken. Wij lieten het via FB meteen verwijderen maar een lijst krijgen met IP adressen, lukte ons niet omwille van de (in dit gevallen contraproductieve) privacy wetgeving in België die erg nefast is voor een goede politiewerking op het vlak van stalking. Maar elke wet heeft voordelen en nadelen.

Aan de hand van bovenstaande criteria, kunt u dus een 'profiel' opmaken om het al dan niet als stalking te beschouwen en ook de risicograad verder te bepalen. Doe dit niet letterlijk, maar voel dit een beetje aan vanuit uw eigenheid als agent (elke agent is anders).

Let dus wel op: Er zijn vele soorten gevallen van stalking, maar na grondig onderzoek kan even goed een conclusie volgen dat de 'vermeende stalker' misschien geen stalker is en heel soms zelf de dader (en het slachtoffer soms 'voor' wil zijn als het slachtoffer naar de politie wou stappen). Soms zijn mensen immers uit op wraak en dat is altijd al het geval geweest.

Intermezzo: Het ergste wat elke publieke persoon kan overkomen, is de arrogantie aan te nemen van onfeilbaar te zijn (een wonde waar zowel geloofsmensen als hogere magistraten te allen tijde ook aan lijden, temeer omdat iemand erg intelligent kan zijn op sommige vlakken, maar altijd dom is op andere vlakken en nooit in alle sporten nummer één kan zijn of adviseren). Het meest beroemde geval lijkt wel het Wikipedia geval te zijn van de enige Vlaming die ooit Constantinopel veroverde en die ernstig gestalkt zou zijn geweest in de 13de eeuw: Zie https://nl.wikipedia.org/wiki/Boudewijn_I_van_Constantinopel waarbij de vrouw van de Bulgaarse koning een intieme relatie met hem wou, en toen die daar NIET op inging, hem omgekeerd beschuldigde van verkrachting en brutaal liet vermoorden (zelfs de honden leken medelijden te hebben, de man in kwestie had kinderen en een vrouw die op weg was naar hem in Oost-Europa). Op de Bulgaarse Wikipedia wordt echter nog steeds het omgekeerde verteld: Dat hij de koningin wou verleiden en om die reden gevangen werd genomen en zo overleed in Baldwins Tower, nog steeds te bezoeken in de vroegere hoofdstad van Bulgarije Veliko Turnovo. Dit tussenvoegsel is enkel om aan te tonen dat het van alle tijden was en zal zijn.

IV. Werkwijze en gewenste professionele houding

Vooraf: Lees ook google link via zoekterm "lachambre sasam 0463/003" en dan op de tweede link van het wetsvoorstel onderaan blz. 18 de toelichting waarom 'agressie' eigenlijk een positief element is voor elk opgroeiend kind (en dat blijven we ergens altijd) en juiste duiding. Echte psychologen worden in hun opleiding aangemaand altijd voorzichtig te zijn en mensen niet zomaar 'te catalogeren' of 'te veroordelen'. De tekst op <https://nl.wikipedia.org/wiki/Agresie> pastten we ook aan.

Een constructieve houding biedt soms meer soelaas, maar bij onwillige daders, moeten we de hopeloosheid ook omgekeerd durven te stellen, zodat uiteindelijk een rechter met de PV's een duidelijk zicht krijgt en de 'sterke daders' zich ook sterker zullen moeten verantwoorden. Dikwijls zijn we ons ook niet bewust van de talloze manipulaties van PV's in rechtszaken, door selectiviteit alleen al (veel PV's bereiken nooit de conclusies of worden fout geciteerd, voorbeeld: "De wereld zal te klein zijn" wordt gequoteerd als uitspraak maar de zin erna is "PV volgt" wat een dader meteen al vrijpleitte waar hij in werkelijkheid onterecht correctioneel veroordeeld werd in een ander dossier en uiteindelijk in de gevangenis delinquent werd maar door een erkende psycholoog en een gerechtsdeskundig daarna een voorvechter werd van Fathers for Justice tegen parental alienation). Politie is een schakel in veiligheid, maar ook in uiteindelijke repressie. Administratie is een noodzakelijk kwaad (net als een school), en wees waar nodig voorzichtig maar waar nodig of bij herhaling doortastend. Nu een aantal praktijkadviezen en daaruit wat concrete tips.

Primo: Elke mens is anders! Let op voor overdracht en tegenoverdracht!

Dit geldt zowel voor de verhoorde, slachtoffer/prooi, dader, als ook voor uzelf. Aanvaard dit, want wat werkt bij uw collega, werkt misschien niet bij u; wat gisteren werkte, werkt misschien morgen niet (Salomon: kind in twee hakken, is nu standaard bij echtscheidingen; foutloosheid in echtscheidingen is volledig tegen elk gevoel van rechtvaardigheid in en saboteert uitvoerende macht in de hoogste graad). Wie zelf kinderen heeft, weet maar al te goed wat werkte bij het eerste kind en later net niet werkt bij het derde. Moeten we de moed dan opgeven? Nee integendeel, het werkveld van de politieagenten is duidelijk veruit een van de beste gebleken al die jaren door de enorme gemotiveerdheid (ondanks de invloedrijke institutionele wijzigingen) van het uitvoerende politioneel personeel. Er is meer positivisme bij politieagenten dan bij procureurs in de correctionele rechtbank waar soms een erg zwartgallig wereldbeeld de toon voert (logisch: zij krijgen geen mooie, opgeloste dossiers, politieagenten toveren veel meer)! Dit artikel is dus primo om u in 2017 versterkt te steunen, secundo om u te (her)activeren op uw eigen persoonlijke groeiwijze, en tertio om u de hulpkanalen aan te bieden waarin u uw werkomgeving in interactie zelf kunt voeden in sterkte en doortastendheid. Deze punten probeert u in het hoofd te houden, terwijl u de eerste plichtplegingen stelt van EID en bij het zoeken naar de juiste rubriek voor het PV in het systeem. Test hierbij ook eventueel uw eigen gevoeligheid bij de kwalificatie van het 'delict' (lees: uw eerste emotionele houding en hoe u zich voelt in reactie op het verhaal van de onderhoorde, men noemt dit bij psychologen: de tegenoverdracht die u als professioneel niet moet vermijden, maar moet onderkennen).

Dit laatste vergt wat uitleg: *Overdracht en tegenoverdracht*.

Daar stalking en pesten ook bestaat binnen de politie en overal waar mensen met elkaar moeten samenwerken, verwijs ik maar al te graag naar het Politiejournaal nr. 8 van oktober 2016, blz. 21 waaruit ik een prachtig en universeel advies citeer: "Maar om de situatie niet verder te laten escalleren en misschien zelfs een foute indruk uit de wereld te helpen, is de beste reactie beleefd, kalm en hoffelijk te blijven, terwijl je uitdrukkelijk je afkeuring te kennen geeft." In de opleiding klinische psychologie wordt in het eerste (en zelfs schakeljaar) al verwezen naar het principe van overdracht en tegenoverdracht van de Joodse Sigmund Freud in de 19de eeuw. Therapeuten zonder dit inzicht, blunderen enorm hierdoor, maar dit dient in de agentenopleiding te worden gegeven, daar het geldt voor alle opvoedkundige mensen, lees op [https://nl.wikipedia.org/wiki/Overdracht_\(psychologie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Overdracht_(psychologie)).

Samengevat moet u opletten dat uw eigen verleden en persoonlijke ervaringen geen 'tegenoverdracht' vormen naar de verhoorde toe. Als u dat merkt, moet u soms zelfs iemand anders inschakelen voor het PV. Ons verleden maakt ons immens waardevol qua positieve herinneringen, maar intrinsiek gevaarlijk qua traumata (echte psychologen hebben geen traumata, maar veel huidige psychologen in Europa en de V.S. in opleiding zijn net op zoek naar zichzelf en niet geschikt voor deze job). Wees vatbaar voor overdracht, maar op uw hoede voor tegenoverdracht. Hier ontstaat het principe waardoor psychopaten in de maatschappij op korte termijn beloofd worden en snel opgroeien binnen organisaties maar na jaren een personeelspuinhoop nalaten binnen het bedrijf.

Probeer hiertoe ook de werkstress van u af te zetten en schakel naar 'luisteractiever'. Toch mag u zich best laten beetnemen door een erg 'innemende persoon' bij zowel verhoor als tegenverhoor, omdat bijv. "verwijten" vooral veel zeggen over de zender (spreker) maar weinig over de ontvanger (verwetene). Noteer de verwijten tussen partijen ook zo letterlijk mogelijk. Maar een zelfkritische politievrouw die beweert zelfs een slechte agente te zijn, kan soms veel kwalitatiever presteren dan een andere met heel veel zelfvertrouwen die de lat veel lager legt (terwijl de laatste jammer genoeg sneller gepromoveerd wordt)... Praters zijn niet altijd doeners (probeer bovendien tot beide groepen te behoren maar handel niet kunstmatig zoals u niet bent, volg uw eigen stijl, bijv. volgzzaam en executief versus leidersfiguur). Voor u start aan het inhoudelijke deel van het PV, bestudeert u de onderhoorde vervolgens in de luisterfase 2. Bij jongere mag u daarbij intern iets meer hoop moeten koesteren op beterschap dan bij een oudere delinquent... Weinig mensen veranderen echter na hun 21ste, hoewel een goede partner mirakels kan verrichten (en een slechte partner een catastrofe kan zijn, lees: "slechte vrienden").

Secundo: Luister en registreer eerst!

U hebt door uw ervaring uw methodes en gebruik deze, maar probeer de verhoorden tevens te doorgronden door hen bezig te zien (lichaamstaal). De ideale situatie is waarbij u stalker en gestalkte beiden observeert, want het gaat over een enorm complex met een heel verleden, waarbij het niet altijd duidelijk is wie wie voedt: Een stalker is in kern iemand die zeer ongelukkig is en heel eventjes medelijden verdient om hem/haar te leren begrijpen, maar soms moeten we ze op heterdaad betrappen om dat echt te kunnen vaststellen (jammer genoeg, zie ook de zeer heldere website van uw Nederlandse collega's op <https://www.politie.nl/themas/stalking.html>). Noteer ook wie angst heeft en wie manipuleert. Zolang het verbale stalking is, wees ook voorzichtig en leer de gestalkte dat verbale stalking geen directe dreiging uitmaakt. De gevoeligheden zijn bij de gestalkten soms zo vergaand, dat we de 90%/10% regel moeten toepassen: Als agent krijgt u ook prioriteiten en kunnen we niet in de 10% meest onschuldige gevallen 90% van onze tijd stoppen. Wij hadden graag in de app van de overheid gezien onder welke PV categorie u pesten dient te catalogeren om een universele aanpak te krijgen (en betere statistieken dan de huidige, dikwijls nonsens statistieken die in de 'gepolitiseerde' krantartikels stonden): Neem daden VOOR op stalking gevallen en kijk of u de vicieuze cirkel van de haat/liefde/aandachtverhouding tussen stalkers en gestalkten kunt doorbreken. Laat u ook gerust meeslepen in een eerste 'wow' gevoel van de 'lieve stalker', tot u misschien na een nachtje slapen toch tot de conclusie komt dat de onderhoorde bewust of onbewust uw eigen woorden herhaalde om u langs 'zijn/haar' kant te krijgen maar tegenstrijdige dingen verklaart in tien plusuten tijd (excuseer, ik gebruik geen MIN in woorden en gebruik ook beplussen). Meten is weten, luisteren is even (soms te ver) meegaan met de verhoorde, om nadien het emotionele van het feitelijke te scheiden.

De 'stalkingsapp' is trouwens hiertoe bedoeld als hulpmiddel voor stalkingslachtoffers om initieel de feiten te registreren, inclusief identificatiegegevens van de stalker en waar mogelijk ook de locatiegegevens. De app is (nog) niet bestemd voor het brede publiek. Sasam besteedt op dit moment enorm veel middelen in het verzamelen van elektronische gegevens, en daarom waren zij al zeer vroeg vragende partij voor deze app.

In de app zou ook een centrale knop komen om in verbinding te komen met de politie, dus een update wat u juist van info ter ondersteuning van het PV zult krijgen, is hier essentieel, maar is nog niet heel duidelijk op dit moment. Bovendien zal er al een eerste PV nodig zijn, waarin het slachtoffer via een of ander kanaal de APP ter beschikking krijgt (opnieuw wellicht problemen met de privacy wet, zoals de belachelijke zaak van de kentekenplaten op dit moment die procedures weer boven feitelijke overtredingen plaats; in Oostenrijk betaal je gewoon als je te snel rijdt, of ze nemen je wagen de volgende maal gewoon in beslag).

Na deze (soms tijdrovende) luisterfase, spring je via tertio dan heel snel naar puntje quatro in infra.

Tertio: Bepaal de risicograad! Intussen zult u het verhoor gestart hebben en noteren. Neem elk geval ernstig, maar indien u op basis van het profiel en of de feiten, het meteen ernstig beoordeelt of ernstige twijfel voelt maar toch geen procureur kunt inschakelen, vermeldt u uw 'onmacht' en geeft het slachtoffer ook het nummer 056/25.25.20 door van Sasam vzw

Interludio: Werkwijze Sasam VZW: take in, later eventueel (tijdelijk) optreden als vertrouwenspersoon

Sasam VZW (Stichting Anti Stalking Anti Mobbing), is niet gesubsidieerd en is daardoor wettelijk onbeïnvloed, en heeft volgende werkwijze: Zij proberen de partijen altijd samen te brengen in hun bijzijn om daarna desnoods verder door te verwijzen. Zij gebruiken persoonsgebonden methodes om de ernst van stalking vast te stellen, zonder onfeilbaar daarin te zijn. Sasam is expliciet bang om fouten te maken maar daar niet handelen nooit een optie vormt durven wij deze zelfs opzettelijk te maken als geen enkele andere instantie de slachtoffers helpt en zij radeloos zijn en er 'ontmijnd' dient te worden. Uitgesproken zelfmoordneigingen door de gestalkten blijken ervaringsgewijs bijna altijd minder gevaarlijk dan niet geuite zelfmoordneigingen die zich vooral in onaangename stilte hullen (stilte is zeer belangrijk in relaties en communicatie). Erg relevant binnen de Sasam ervaring hierbij, is ook de expliciete vraag of de gestalkte persoon een vertrouwenspersoon heeft: een vriend/vriendin, een ouder. Eens geïsoleerd kunnen zowel dader als 'prooi' immers (net als elk van ons) veranderen, al dan niet onder invloed van bepaalde ADHD medicatie soms, in een wraakzuchtig en dus maatschappelijk bedreigend wezen. In voorbeeld PV3 kan het zelfmoordrisico heel hoog zijn doordat het meisje nauwelijks iets zegt. Kan ze hiermee bij haar ouders of wie dan ook terecht, is dat zeer goed. Maar ook bij Sasam vzw is een man niet altijd de geschikte contactpersoon voor een meisje als het over sexting met naaktfoto's gaat. Misschien is een vrouwelijke politieagente opbellen voor het PV voor Sasam VZW ook dikwijls een eerste vereiste (maar let op voor of eerder tegen positieve discriminatie)... Sasam probeert, wellicht net als u, aan te voelen of de persoonlijke capaciteiten ook volstaan. Probeer zeker niet alles zelf op te lossen. Daarna komt ook de techniek aan bod die hieronder in de vierde fase volgt en springen we soms in de bres als vertrouwenspersoon (ook tijdens het verhoor, het ene politiekantoor laat dit toe, andere kantoren net niet, Sasam heeft geen waardeoordeel daarover maar vraagt zich af of dit verzet procedureel dan wel inhoudelijk bepaald wordt, wij voldoen aan de voorwaarden van het geheim vooronderzoek als het de gerechtsdeskundige van Sasam is die het PV bijwoont maar bij ernstige proceduretwijfels is het beter geen risico's te nemen en geen derden te betrekken en is dit ook beter voor onze afhankelijkheid, anders worden wij immers ook betrokken partij, elk juridisch mes snijdt aan twee zijden immers).

Quarto: Draai de problematiek om in concrete doe+vragen! Amalgam van tips.

Elk voordeel heeft een nadeel en elk nadeel een voordeel: Dus leer of laat de ondervraagde zijn negatieve klachten zelf omvormen tot hoe die het dan WEL wil zien en wat die als mogelijke oplossing ziet (zend die ook naar huis met die eindvraag). Heel dikwijls wordt het hier heel wat moeilijker en komen zowel manipulaties boven als dat mensen plots wakker schieten dat de politie, en evenmin wij, Sasam VZW, de echte macht hebben een kant+klare oplossing te bieden voor hun situatie, laat staan een sluitend antwoord te voorschijn te toveren! Voor psychologische problemen en expliciete uitspraken over persoonlijkheid met juridische draagkracht zijn ook enkel psychologen juridisch bevoegd (wie dit document van de psychologencommissie met de wet van 8 november 1993 wil in rechte, kan het bekomen op info@sasam.be). Als iemand met geweldproblemen aan komt draven, mag enkel een dokter dit medisch vaststellen en betekent dit nog niet wie wie tot over welke grens gedreven heeft. Bij een medisch doktersattest, wordt best ook de procureur verwittigd worden. Bij weglopende kinderen, moet u uiterst behoedzaam te werk gaan, want dezen vertrouwen zelden nog volwassenen en de reden is voor de kinderen zelf niet altijd duidelijk.

In de antipestwetgeving over seksuele delinquentie is nu ook voorzien in een 13 jarige bewaartermijn voor documenten, zodat de overheid/politie kan vaststellen wanneer zware gevallen recidiveren en er veel sneller moet gehandeld worden dan bij een 'nieuwstalker'. Bij minderjarigen moeten we ook rekening houden dat stalkers en pesters meestal zelf diep ongelukkig zijn en dat er nog beterschap mogelijk is op voorwaarde dat ze tot inzicht komen en 'luisterbaar' zijn (anders niet, zie puntjes hierboven in Ariadne #09). Met deze vragen moet u ook proberen in te schatten, of de gestalkten zich niet na lange tijd 'goed' voelen bij die negatieve aandacht en het patroon misschien zelf verder onderhouden (zie tips op <http://www.justitia.nl/stalking.html> dat u misschien meegeeft met hen als link). U mag hen daar op wijzen, wie daar immers positief op reageert, komt echt bij u op zoek naar een oplossing en komt niet om een PV van u te bekomen om bijv. wraak te nemen. Wie in deze fase reageert en boos op u wordt als hulpverlener, is misschien zelf op zoek om anderen het leven moeilijker te maken en moet daarin NIET bijgetreden worden door het opvoedkundige apparaat, waartoe ik politiemensen zeer deskundig en vooral heel menselijk in acht. Durf hierbij ook uw mening te wijzigen of gewoon twijfel te uiten, we zijn pas dom als we niet fundamenteel bij hetzelfde 'geloof' blijven of de twijfel bannen en veinzen op alles een antwoord te weten. Twee schijnbaar identieke situaties, zijn zelden identiek, en daar maakte Sasam VZW in het verleden ook zelf fouten tegen, maar wij beschermen onze medewerkers daar ook in en blijven hen ondersteunen in correcties. Op die manier maakt u ook ruimte voor de verhoorde om toe te geven dat een en ander misschien niet zo door de werkelijkheid wordt bekrachtigd als we initieel dachten. Is het een lange stalking, dan krijgen de slachtoffers ook achtervolgingswaan, en worden ze na een tijd helemaal niet meer serieus genomen. Zo'n doevraag kan zijn of je de school/werkgever/familie mag verwittigen of een bezoekje moet brengen, wie de verhoorde wil dat je verhoort (zonder daarom daarop te hoeven in te gaan, de politie heeft al tijd te kort). Een nog belangrijker doevraag is te vragen dat ze vanaf heden alles zeer goed registreren, en het is ook op deze plaats dat de nieuwe stalking app het nodige bijstandswerk voor politie moet leveren.

Quinto: Beoog groei. Ook na het PV blijven mensen communicatieve wezens. Maar dat is een proces van vallen en opstaan. Regelmatig de moeilijke weg kiezen en blijven groeien is een opdracht voor ons allen. Let zowel bij collegae, meerderen, als overal in het dagelijks leven op voor 'betweters', maar nog meer voor mensen met een zwart wereldbeeld (soms de media en krantartikels voorop). Of u de wereld slecht vindt, en dat als excuus aanwendt om te zeggen dat u 'dus niets kunt doen' en zo een nog zwarter wereldbeeld zelf ondersteunt, kan best. Maar denk er nu even over na. Als u wel vindt dat de (d)evolutie 'deels onze eigen generatieschuld' is, geeft u uzelf ook een 'goddelijke' kracht en de bevoegdheid u 'meer' te moeien om die wereld net zelf beter te proberen maken (focus op proberen, niet op slagen om bitterheid te vermijden) en psychopaten als anti+psychopaat te benaderen (wees bereid gekwetst te worden, mensen hebben wel goede bedoelingen, en worden alleen maar slecht door foute groepsdruk of gebrek aan zelfdiscipline en egoïsme). Als u eerlijk moet kiezen tussen (actieve) naïviteit en af en toe pijnlijk tegen de muur te lopen, versus een passieve (luie) zekerheid met bitterheid tot gevolg, dan denk ik dat u eerlijk moet zijn, dat bitterheid nooit een optie mag zijn voor iemand met een verantwoordelijk publiek mandaat, politie voorop. Bij het ouder worden, vermeerderen onze angsten. Laat ons net die angsten beheersen. Sterke volwassenen moeten kinderen helpen en liefde geven, sterke volwassenen moeten af en toe ook zonder liefde krijgen, gewoon dapper doorgaan. Als u onbaatzuchtig geen liefde terug verwacht, dan zult u altijd meer terugkrijgen dan u... verwacht.

Omgezet naar stalking toe, betekent dit dat u na het verhoor altijd de slachtoffers proactief het beste wenst, ze alle voorzichtigheid adviseert waarbij ze rustig alles noteren en ik vat even samen uit <http://www.justitia.nl/stalking.html> hoe ze zich moeten gedragen tegen stalkers en niet bij verbaal geweld op de knop op de APP 'Verwittig politie' moeten drukken, maar bij heterdaad gebeurtenissen. Deze tips uit voormelde link kunnen u en hen dus helpen:

- ⊖ Geen overhaaste beslissingen, geen geweld, zoveel mogelijk negeren maar wel registreren in een logboekje of in 'Notities' in hun Iphone. Vraag hen maximaal driemaal op te nemen per telefoon om alles te kunnen noteren en maak dan duidelijk dat zij niet meer opnemen en ook niet nieuwsgierig mogen zijn (functie in vele GSM's om dat nummer te blokkeren, eventueel via gsm provider). Leer ze hun telefoon afzetten voor het slapengaan en aanzetten na het wakker worden dat ze hun nachtrust hebben. Laat printscreens nemen van telefoonlogboeken of andere zaken (in IOS: rechterknop + ronde drukknop tegelijk, deze foto dan mailen naar het politiekantoor);
- ⊖ Leer hen dat stalkers niet voor rede vatbaar zijn en ze enkel uit zijn op 'contact' en aandacht; leer hen ook dat ze diep ongelukkig zijn en het niet aan de gestalkte is om 'hen gelukkig te maken';
- ⊖ Probeer bij een stalkende man een sterkere man in te schakelen die hem contacteert, bij een stalkende vrouw bij voorkeur een sterkere vrouw, zeker iemand met een positief wereldbeeld; zeg hen bij effectief geweld meteen naar een dokter te stappen, bij psychologisch geweld naar een psycholoog; kies altijd voor mensen met een hoge zelfbeheersing als hulpverlener;
- ⊖ Leer hen (en iedereen om je heen) dat niets van internet 'privaat' is maar 100% publiek. Sexting doe je niet, foto's nemen die niet door iedereen mogen gezien worden neem je gewoon niet en doen ze het opnieuw, dan kun je hen niet meer helpen;
- ⊖ Voor stalking op het werk en mobbing, is de Belgische wetgeving een van de beste ter wereld, en kun je meteen doorverwijzen naar de werkgevers en de vertrouwenspersonen die zij moeten aanstellen hierin. Bij ernstige feiten, zijn dezen trouwens verplicht de procureur in te lichten. Soms is veranderen van werk of verhuizen ook een noodzakelijke optie, maar noteer dan de naam van de stalker in de computer, zodat deze niet op psychopathische wijze gewoon de volgende prooi kan 'nemen' bij vervangen. Help ook de mensen na u die door die dader slachtoffer zullen worden!

En vergeet tot slot nooit, dat enkel de probleemgevallen naar u gaan. Voor elke gestalkte bestaat er minstens een andere oprecht geliefde mens die de aandacht in juiste proporties krijgt... Ik verwijs terug naar bijv. Joodse omgevingen waar de culturele discipline zo hoog is, dat stalkers intern al aangepakt worden in hun sociaal 'model'.

Voor Sasam VZW met de beste wensen voor 2017, een jaar met stalking waarbij de aanpak daarvan beter mag blijken dan alle jaren ervoor en met groei voor iedereen die van goede wil is.

Voor wie een persoonlijke opleiding wil, of een voordracht van Sasam VZW, kan dit meestal ook bij ons bekomen.

Verantwoordelijke uitgever: Van Belle Jean Marc, info@sasam.be, 056/25.25.20